

SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXXII. (26)

No. (Štev.) 28

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

12. julija 1973

Sovjeti in Evropa

Sovjetom se je že pred leti porodila, misel evropske varnostne konference, da bi na njej dosegli dokončno mednarodno priznanje svojih vojaških zavzetij v vzhodni in srednji Evropi, kjer so postavili na krnilo komunistične janičarje. Vztrajno so izpeljavali svoj načrt in končno dosegli, da so na konferenco pristale zahodnoevropske države ter ZDA in Kanada.

V Helsinkih je prišlo na zasedanje 35 zunanjih ministrov, ki jih je spremljalo 900 članov njihovih delegacij in 200 tolmačev in drugih funkcionarjev. Nad 800 častnikov iz vseh delov sveta je zasledovalo potek tega zasedanja.

Sovjeti se po drugi svetovni vojni vztrajno prikazujejo za edine resnične borece za mir na svetu. To so storili tudi na zasedanju v Helsinkih, dasi vedo, da tudi ves ostali svet ve, da imajo doma in v vzhodni Evropi v sklopu Varšavskega pakta vedno pripravljene za napad na svobodno Evropo 200 svojih divizij in 60 divizij svojih satelitov, da imajo 50 odstotkov več vojnih letal, kakor še pred petimi leti in da imajo razporejene v vzhodni Nemčiji nad 6500 tankov, poleg vsega tega pa še skladišča jedrnega orožja.

V tem smislu je sovjetski zunanji minister Gromiko sprožil propagandno ofenzivo na zasedanju, ko je podal sovjetski načrt za „zagotovitev evropske varnosti“ ter nato razdelil med delegacije sovjetski predlog za končno resolucijo, ki naj bi jo izdali po zborovanju v Helsinkih.

V svojem načrtu sovjeti predvsem poudarjajo „nedotakljivost obstoječih meja v Evropi, suverenost držav in nevmesavanje v notranje zadeve drugih držav“. Ni pa v načrtu besede o vprašanju svobodne izmenjave ljudi, idej in kulturnih stikov med Zahodno in Vzhodno Evropo.

Zahodni svet ve, da ZSSR zasleduje štiri neposredne cilje: doseči mednarodno zagotovitev nadvlade nad svojimi evropskimi sateliti, se pravi nad Poljsko, Češkoslovaško, Madžarsko, Romunijo, Bolgarijo in Vzhodno Nemčijo ter potrditi svojih teritorialnih osvojitvev v letih 1940—1945; dalje preprečiti združenje obeh Nemčij, izrabiti industrijsko zmogljivost Zahoda v korist sovjetskemu gospodarstvu ter nevtralizirati Zahodno Evropo z ustvaritvijo vojaškega arzenala v središču Evrope.

Novo potrdilo, da v Kremlju ne spreminjajo svojih zunanjepolitičnih ciljev, katerih glavni je končna osvojitev sveta, je bila izjava govornika sovjetske delegacije Sofinskega na tiskovni konferenci, da si ZSSR zadržuje pravico invazije slehernega satelita, ki bi se hotel izvit iz sovjetskega bloka. Ponovil je namreč staro sovjetsko trditev, da „v češkoslovaški ni šlo za vmešavanje v njene notranje zadeve, temveč za zaprto pomoč češkoslovaški vladi. Vse to velja tudi za bodoče.“ Tkim. Brežnjeva doktrina ostaja še naprej v veljavi, ker se je pač izkazala za najboljšo garancijo obstoja sovjetskega imperija.

Svobodni zahodni svet tudi na tem sestanku s sovjeti nima namena, kakor izzveni iz izjav njegovih zunanjih ministrov, osporavati sovjetom in še manj onemogočiti jim, da bi se vladali nad narodi in državami Srednje Evrope. Medle zahteve po izmenjavi gospodarskih in kulturnih dobrin med Zahodom in Vzhodom in svobodnim gibanjem prebivalstva čez železno zaveso, na vse to je Zahodni svet že dobil odgovor od sovjetov, ko so minulo nedeljo ob berlinskem zidu komunistične straže streljale in polovile tri vzhodnonemške begunce, ki so se čez zid hoteli prebiti v svobodo. Berlinskega zidu, simbola komunistične nesvobode, tudi konferenca v Helsinkih ni podrla.

Nekatera emigracijska predstavništva srednjeevropskih narodov na svobodnem Zahodu so poslala svoje note vodstvu zasedanja v Helsinkih in zahodnim delegacijam, opozarjajoč jih na razmere v njihovih zasužnjenih domovinah in poudarile pravico njihovih narodov do svobode. Te spomence so imele propagandni značaj, ker je bil sestaneček v Helsinkih za zahodnjake le preizkusni teren za ugotovitev dejanskih sovjetskih namenov.

KDO SKRBI ZA NAŠE DELAVCE

„OBDELUJEJO JIH 1000 DUHOVNIKOV“

Da večkrat pišemo o problemu jugoslovanske gospodarske emigracije, o sezonskih in stalnih delavcih, ki so zapustili in še zapuščajo matično domovino, da gredo v svet „s trebuhom za kruhom“, je razumljivo. Saj je trenutno število teh delavcev že preseglo en milijon iz vse Jugoslavije, Slovenec je pa že blizu sto tisoč.

Zgodovina teh izselitev v številkah ni kaj nič obetujoča, ker zapisuje stalno naraščanje. Če se to naraščanje nadaljuje, postane lahko tako za Slovence, kot za ostale narode Jugoslavije zelo ugodno, saj v tujino odhajajo delavci v najboljših letih, večkrat z visoko izobrazbo, kar končno oslabi delovno in umsko moč naroda.

Kar se tiče celotne Jugoslavije, je prva večja številka „zdomcev“ ugotovljena koncem leta 1964 in sicer v višini 118.000 zaposlenih v državah Zahodne Evrope. Številka se leta 1966 povzpne na 275.000, dve leti pozneje pa že na več kot 400.000. Od sedanjih 1.000.000 delavcev iz vse Jugoslavije, jih je skoraj polovica v Zahodni Nemčiji, bolj točno 478.000. V Avstriji jih je zaposlenih 135.000, na švedskem 36.000, v Švici 34.000, na Nizozemskem 11.500, v Belgiji 5.500 itd. Tukaj seveda ni vključeno število ki so odšli že pred velikim izseljevanjem. Precej delavcev pa je tudi že na drugih celinah, tako v Avstraliji 90.000, v Kanadi ok. 30.000, kakih 25.000 v ZDA in prav toliko v Novi Zelandiji.

Lastovke se ne vračajo

Problem vračanja teh delavcev se v Jugoslaviji in tudi v Sloveniji stalno debatira. A stvar ostane vedno le pri debatah. Doslej še ni bil storjen noben konkreten korak, da bi se vračanje pospešilo, ali vsaj da bi se pogoji vračanja olajšali. Uradne statistike ugotavljajo vrnitev le 100.000 delavcev, in še v tej številki so vključeni prenekateri sezonski delavci.

Optimisti jugoslovanske gospodarske planifikacije predvidevajo zmanjšanje v številu odhajajočih v bodoče. A brez strahu zapišejo, da bodo delavci odhajali za kruhom v tujino predvideno vsaj še prihodnjih petnaest let. In to kljub ugotovitvi, da imajo v marsikaterih podjetjih že sedaj težave zaradi pomanjkanja nekaterih profilov delavcev. Zaradi je v kmetiistvu neobdelanih več kot 700 tisoč hektarjev površin.

O vseh teh in sličnih problemih je v ljubljanskem Delu z dne 26. julija Jože Olaj napisal daljši članek. V njem tudi ugotavlja, da celo številne delovne organizacije ali niso zmogne ali celo ne želijo sprejeti delavcev, ki bi se želeli zaposliti doma. Razen tega se ne ukvarjajo z vprašanji, kako bi privabili nazaj domov vrsto strokovnjakov, ki delajo v drugih državah. Ponekod celo namerno zavračajo ponudbe tistih stro-

kovnjakov, ki se iz tujine sami ponudijo za vrnitev in iščejo primerno zaposlitev.

Kje se praskajo

A kaj najbolj skrbi v zvezi z delavci v tujini domače oblasti? Jože Olaj je zapisal v prej omenjenem članku:

„Veliko naših delavcev pa bi se rado vrnilo iz tujine tudi zato, ker marsikje zunaj močno pritiskajo nanje razne organizacije političnih emigrantov, ki jih želijo izkoristiti za svoje namene. Te organizacije razpaljajo tudi v velikim propagandnim strojem, ki pošilja med naše delavce razne časopise, brošure, letake in drugo tiskano gradivo. Te ekstremne politične organizacije in skupine pa podpirajo tako reakcionarni krogi kot mnoge cerkvene organizacije.“

A še huje je za partije to, da je „v zadnjem času med našimi delavci v tujini hudo poraslo tudi delovanje raznih cerkvenih organizacij, ki svoje delo spretno prilagujejo ciljem, tujim socialističnim Jugoslavijam.“ Ni težko ugotoviti, kje je točka, ki srbi režim. Politične organizacije s svojim delom razkrivajo vse laži komunističnega režima, medtem ko cerkvene organizacije, ki prve, in v veliki meri tudi edine skrbijo za naše delavce po zahodni Evropi, v njih vzbujajo tudi čut za povečano cerkveno življenje. Število krstov (tudi odraslih ljudi in mladine) in cerkvenih porok hudo boli domačo oblastnike.

Pred kratkim je Taniug poročal, da „naše delavce v tujini obdeluje več kot tisoč duhovnikov raznih veroizpovedi. Organizacije in skupine, ki so sovražno opredeljene tako do naših delavcev kakor do Jugoslavije so posebno aktivne v Avstraliji, na švedskem, v posameznih predelih Francije in v Nemčiji v Muenchenu ter Stuttgartu.“

Da to delovanje po poročanju Taniuga izvaja potom „kakšnih trideset radijskih oddajnih postaj in okrog 200 časopisov in časnikov, ki jih premorejo sovražni elementi.“ Ko Jože Olaj to citira, omenja, da je to deloma krivo, da naši delavci v tujini ne zvedo npr. za možnosti zaposlitve doma, ko je sam prej zapisal v istem članku, da podjetja in delovne organizacije takih delavcev sploh ne sprejemajo.

Komunisti se brigajo za zdomce le v toliko, v kolikor je nevarnost, da bi jih pridobili „sovražni elementi“, to so duhovniki in demokratični izseljenci. Ne skrbi jih krvavitev narodne sile, ne težke razmere v katerih naši delavci na tujem živijo, ko jim pomagajo le nekateri rojaki in pa v prvi vrsti duhovniki. Skrbi jih le lastna neomejena oblast, ki jo hočejo s svojimi lažmi izvajati še preko meja države, da tudi v svobodnem zahodnem svetu.

Zločin zoper naš narod

DR. JURIJ ZALOKAR OBTOŽUJE
GINEKOLOŠKO KLINIKO
V LJUBLJANI

V ljubljanskem časopisju se je začela polemika o predavanju dr. Jurija Zalokarja, predsednika častnega razsodišča Slovenskega zdravniškega društva, ki ga je imel v aprilu na sestanku zdravnikov na Otočcu glede načrtovanja družin. Zalokar je kritiziral oziroma zanikal strokovnost in vrednost celotne politike pri načrtovanju družine ter celo obtožil ginekološko kliniko v Ljubljani, da je opravljala ne le komisijsko dovoljene splave, ampak za devize tukjam celo kriminalne posege. Dr. Jurij Zalokar je rekel na sestanku: „Pričakovati bi bilo, da bodo kolegi, ki delajo na Institutu za načrtovanje družine, posvetili 90% časa skrbi za pomoč družini. Sem sodi skrb za gospodarsko in socialno olajšanje materinstva, daljši porodniški dopusti, skrajšan delovni čas, skrb za stroške, dodatke, za stanovanja, za boljše delovne pogoje, sem sodi tudi spodbujanje in priznanje materinstva.“ Zalokar je predvsem pokazal na pada-

La intoxicación de los espíritus

En una reciente edición del diario La Prensa de Buenos Aires, apareció el artículo: “Un arma invisible contra la sociedad occidental”, en el que Manuel Tagle dice entre otros los siguientes conceptos:

Antoine Pinay, uno de los observadores que más agudamente ha descrito la penetración comunista, escribe: “El frente de la propaganda es juzgado por la Unión Soviética tan importante como el frente militar o el frente económico. En una amplia medida, desde Yalta, la expansión comunista en el plano territorial y en el plano estratégico no ha sido asegurada por las armas sino por las intoxicación de los espíritus”.

En efecto (somos las víctimas de un asedio que tiene todas las características de una guerra declarada. Occidente, sin embargo, no da muestras de comprender la realidad. Anotemos un detalle: por cada libro que algún escritor anticomunista hace imprimir aisladamente, a expensas de muchas privaciones personales, el comunismo internacional financia y coloca cien, que invaden las librerías a precios inferiores a su costo de producción.

No hay necesidad sino de leer los diarios para saber que el mundo libre está siendo dominado por un amigo mejor organizado, dotado de recursos y de medios incomparablemente superiores, cuyos activistas “full-time” se limitan a ejecutar los planes científicos, concebidos por los comandos que mueven los hilos de la subversión mundial.

Slovesna otvoritev Slovenika v Rimu

PAPEŽEV NAGOVOR SLOVENCEM

Na slovesno blagoslovitev in otvoritev zavoda Slovenika v Rimu, katere slavnosti so bile od nedelje, 17. junija, do četrтка, 21., so iz vseh dežel prihiteli številni romarji. Že v nedeljo so začele prihajati prve skupine, in končno je prišlo v sveto mesto nad 1500 romarjev iz Slovenije same, kakih 170 iz ZDA, nad 100 iz Trsta, več kot 60 iz Gorice in prav toliko s Koroškega, pa še skupine romarjev iz Anglije, Francije, Zahodne Nemčije, Švice in Avstralije, in končno lepo število rimskih Slovencev in rojakov, raztresenih po Italiji. Vsaka skupina je že v nedeljo obiskala Slovenik, kjer je imela v kapeli sv. mašo, nakar so si ogledali zavodove prosti-ve. Vsa je pozdravljala rektor msgr. M. Jezernik.

V ponedeljek, 18. junija, popoldne se je vsa množica romarjev zbrala pred Slovenikom. Slovenski škofje so blagoslovili hišo, nakar je msgr. Držeknik odkril spominsko ploščo. Napis na njej pravi, da ob 1200-letnici pokristjanjenja izročajo Slovenci, razsejani po vsem svetu, Slovenik slovenskemu narodu, da mu bo v prihodnosti hranil „plamen evangelija in luč kulture“.

Zatem je koprski škof dr. Jenko posvetil oltar v novi kapeli in vanj vžidal relikvije treh pomembnih svetnikov: sv. Benedikta, opata, kuturnega preroditelja Evrope in tudi Slovenije; sv. Tomaža Akvinskega, angelskega učenika in kneza krščanske miselnosti in bogoslovnih znanosti; ter sv. Janeza Vianneva, vzornika dušnih pastirjev.

Obred blagoslovitve kapele, tabernaklja s Plečnikovim umetniškim Križanim in posnetek milostne podobe Marije Pomagaj z Brezij, kateri je kapela posvečena, je opravil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič, ki je tudi spregovoril med sv. mašo.

Slavnostna proslava

V torek, 18. junija, ob 17 so se Slovenciki dobrotniki srečali v avditoriju na Via Conciliazione. Slavnosti so se udeležili visoki dostojanstveniki, med njimi kardinala Šeper in Marella, slovenski škofje Pogačnik, Držeknik, Lenič in Grmič; goriški nadškof in metropolit P. Cocolin ter bivši goriški nadškof msgr. Pangrazio, še drugi škofje, duhovniki in verniki.

Najprej je nastopil Slovenski oktet iz Ljubljane. Takoj nato je navzoče pozdravil msgr. Jezernik. Za njim pa je zbranim spregovoril slovenski metropolit dr. Pogačnik. Govoril je o pomenu Slovenika in o podpori tej ustanovi.

Posoben nagovor je imel pisatelj Alojz Rebula, ki je govoril „Sloveniku na pot“. Opisal je duhovno in versko pot slovenskega naroda. Dejal je, da si Slovenci ne smemo privoščiti luksusa, da bi se odrekli kulturnemu doprinosu slovenskih duhovnikov, ki nam ga zdaj v obilici obližljiva tudi novi slovenski zavod v Rimu. Slovenik je namreč „poslanica duha“ za nove širine sreče in uma, za nezlomljivo zvestobo Bogu in narodu.

V drugem delu proslave so nastopili nemarni nevske zbori: „Jakob Petelin Galilej“ iz Celovca, zbor žurnije sv. Petra v Ljubljani, zbor „Riečan“ iz Slovenske Benečije, zbor žurnije Naklo in zbor žurnije Dornberk. Množen je bil končan nastop združenih nevske zborov, ki so nad taktirko Tomaža Tozonca zapeli „Tam, kjer teče bistra Zila“ in Fleišmanovo „Triglavl“.

Sprejem pri papežu

V sredo, 20. junija, so slovenski romarji pohiteli v baziliko sv. Petra. Prostrana apsida za papeškim oltarjem je bila t-krat premajhna. Slovenski škofje so somaševali ob spremljavi zbrane molitve in petja vernikov. Po evangeliju je spregovoril mariborski pomožni škof dr. Vekoslav Grmič.

Onolndne se je bazilika sv. Petra spet napolnila. Slovenska skupina je bila najmočnejša. Ko je sredi navdušenega ploskanja došel sv. oče, se je začela resna prireda audienca. Sv. oče je najprej imenoma pozdravil škofe in narodne skupine. Brž nato je spregovoril slovenskim romarjem. Potem, ko je obžaloval, da ne more govoriti v slovenščini, je dodal, da jim bo govoril toliko bolj iz ljubečnega srca.

Pavel VI. Slovence

„Številni skupini slovenskih romarjev, izražamo priskrbo dobrodošlico. Sprejemamo vas z iskrenim veseljem. Najprej pozdravljamo častitljive nadpastirje, ki vas vodijo, hkrati s škofi objemljemo vse duhovnike, semeniščnike in vas vse, predragi verniki, ki ste nudi krona. Prihiteli ste v Rim, da bi se udeležili proslave, ki ima velik pomen za krščansko življenje vašega narodnega občestva, tako draga našemu očetovskemu srcu. Prišli ste na odprtje novega zavoda na Via Appia Nuova, ki (Nadaljevanje na strani 2)

OPOZICIJA V ALLENDEJEVIH VRSTAH

ČILE PRED NOVIMI STAVKAMI

Po neuspelem vojaškem udaru proti Allendejevemu marksističnemu režimu v Čilu je bil Allende prisiljen deloma preosnovati svojo vladu. Toda kljub spremembam mu je uspelo ohraniti politično ravnotežje v koalicijski vladi, neuspeh pa je doživel, ko mu je čilska vojska odklonila direktno sodelovanje v vladi. Čilska vojska se tokrat ni pustila potegniti v politični vrtinec, v katerem se nahaja država.

Z Allendejevim, dasi marksističnim režimom, pa ni v Čilu zadovoljna skrajna komunistična levica, ki se zbira v teroristični organizaciji Movimiento de Izquierda Revolucionaria (MIR), podobni argentinski ERP. Ta organizacija je sedaj pozvala svoje člane in vse čilske delavstvo v splošno stavko proti Allendeju, da bi, kakor pravijo, „preprečili Allendeju izpeljati novi načrt“ za izboljšanje založenega čilskega gospodarstva.

Karibski skupni trg

DVANAJST DRŽAV

Države karibskega področja v Srednji Ameriki so pretekli teden storile zgodovinski korak, ko so predsedniki Guayane, Jamaike, Trinidad in Tobago ter Barbadosa podpisali dogovor o ustanovitvi karibske skupnosti in karibskega skupnega trga.

Karibska skupnost držav in skupni trg bosta stopila v veljavo 1. avgusta t. l. ter predstavljata prvi večji korak v trdno karibsko meddržavno povezavo, odkar se je leta 1962 razpustila tkim. Zahodnoindijska federacija, ki je iz britanskih kolonialnih časov povezovala karibsko področje v celoto.

Dokument o ustanovitvi karibske skupnosti in karibskega skupnega trga so poimenovali „Dogovor v Chaguramas“, po stavbi Chaguramas v Trinidadu, kjer je bila svoječasnoma velika ameriška pomorska baza. Sklep o ustanovitvi

Delavski oddelek MIR-a, ki se imenuje Frente de Trabajadores Revolucionarios (FTR) je objavila, da se bo stavka začela v nekaj dneh ter „bomo izpeljali množične zasedbe industrij in posestev“. FTR grozi, da bo stavka usmerjena proti najbolj reakcionarnim sektorjem vodilnega razreda ter bo imela nov značaj, ki ga doslej v Čilu še nikdar ni imela. Nastopili bomo z direktno akcijo in zasedli vse industrije, vsa srednjevelika posestva ter postavili pod delavsko kontrolo vso produkcijo in vse razdeljevanje dobrin.“ FTR je tudi pozvala vojaške mobilizirance in policijo, naj se „ob enem s poštenimi častniki“ pridružijo omenjenim akcijam.

Tako Allende kakor opozicija sedaj pričakuje razvoj dogodkov. Opozicija je sporočila Allendeju, da ga ne bo podprla, ne bo pa podprla tudi ne komunističnih akcij, dasi so naperjene proti Allendeju.

vitvi karibske skupnosti so napravili lanskega oktobra, ko so se dogovorili, da bodo pet let staro Karibsko združenje za svobodno trgovino (Carifta) spremenili v skupni trg, po vzoru zahodnoevropskega SET-a.

Se osem drugih članic Carifta: Montserrat, Belize, Antigua, Dominica, Grenada, St. Vincent, Sta. Lucia in St. Kitts-Nevis-Anguilla se bo 1. maja 1974 včlanilo v karibski skupni trg.

V karibskem skupnem trgu, iz katerega je kot komunistična država Kuba izločena, močno narašča trgovska izmenjava tako med karibskimi državami kakor med celotnim področjem in Zahodno Evropo, ZDA in Južno Ameriko ter celo z Avstralijo. Valute posameznih karibskih držav so močne in nekatere presegajo dolarsko vrednost.

Socializem – kup praznih besed

Sovjetski atomski znanstvenik Andrej Saharov, ki ga imenujejo „očeta sovjetske atomske bombe“, je v intervjuju z neko švedsko tiskovno agencijo, ki so ga oddajali tudi na moskovski televiziji v ponedeljek, 2. t. m., izjavil, da je ZSSR „izolirana, brezupno birokratska družba, oropana najosnovnejših pravic, da bi človek mogel priti ali oditi, kakor bi mu bilo všeč.“

52-letni Saharov je v intervjuju izrekel tudi „resen dvom nad celotnim socialističnim sistemom družbe“. Dejal je, da je to „družba, v kateri ni socializem postal nič drugo kot skrajna oblika kapitalizma, ki je že obstojal v ZDA in drugih zahodnih državah. Ie s to razliko, da je v Rusiji še bolj monopolističen.“

Saharov je v zadnjih letih že večkrat kritiziral sovjetski sistem in sovjetsko oblast, zlasti zaradi preganjanja mnogih literarnih in drugih nasprotnikov režima. V omenjenem intervjuju je tudi izjavil: „Mislim sem, da sem razumel socializem, toda danes se mi zdi, da ni nič drugega, kakor kup praznih besed in propagande za notranjo in zunanjo uporabo.“

Saharov je v intervjuju govoril tudi o „krivicah, ki so jih deležni kmečki ljudje, katerim odrekajo pravice, ki jih imajo ljudje v mestih.“

Svojo kritiko sovjetskega sistema in režima je Saharov zaključil z besedo: „Strah, ki je eden najtežjih zadržev, s katerim se moramo vsak dan spopadati, je vedno v nas in okoli nas.“

bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge“ (Mk 10. 45).

Končno želimo izraziti naše priznanje in pohvalo vsem, ki so pripomogli, da se je ostvarila ta ustanova in še prav na poseben način vsem, ki ste tu prisotni. Žrtve, ki ste jih doprinesli, da se je zavod odprl, naj vas nagibajo, da se boste čutili še bolj povezane s Sv. Sedežem. Rimska izobrazba, ki jo boste oskrbeli svojim duhovnikom, naj bo kot studenec, iz katerega boste črpali luč, tolažbo, gotovost da ostanete vedno „močni v veri“ (1 Pet 5. 9), in da boste to vero vedno bolj ljubili, čuvali ter okrog sebe izžarevali njeno zdravilno moč.

Naj vas stalno spremlja naš apostolski blagoslov, ki ga iz srca radi razširjamo na vse, ki so pri tem srečanju s Kristusovim namestnikom z vami združeni.

Po nagovoru sv. očeta slovenkim romarjem in po pozdravu še ostalim skupinam so vsi zbrani s papežem zmogli očenaš v italijanski in slovenski. Zatem je sv. oče hkrati s škofi podelil apostolski blagoslov. Stopil je k Slovenskemu oktetu, ki je papežu na čast zapel „N'mav čez izaro“, vse prisrčno pozdravil in med splošnimi pozdravnimi klici odšel.

Verski zaključek slavnosti se je izvršil v četrtek, na praznik sv. Rešnjega Telesa, z zahvalno pesmijo v cerkvi sv. Klemenca, ob grobu slovanskega apostola sv. Cirila.

Slovenik v Rimu bodi kot „papeški zavod“ krepak nosilni steber slovenske vernosti in kulturne ustvarjalnosti, pa priča slovenske prisotnosti v osrčju Cerkev in v krogu evropskih narodov.

Mednarodni teden

Glavni tajnik ZN Kurt Waldheim je izjavil, da v računovodstvu Organizacije ZN premišlujejo, če bi bilo primerno za financiranje organizacije zamenjati ameriški dolar s katero drugo bolj stabilno valuto. V vsakem primeru pa bi seveda šlo za financiranje že dolga leta negativne bilance organizacije.

Ameriška vlada je protestirala pri ugandski vladi zaradi žaljive pozdravne brzojavke predsednika Amina Nixonu za ameriški državni praznik 4. julij. Amin je Nixonu brzojavno želel „hitro izmotanje iz škandala Watergate“ in ga pozval, „naj se ne vmešava v notranje zadeve drugih držav“.

Ameriška vojska in mornarica sta ustavili tožbo proti sedmim bivšim ameriškim vojnim ujetnikom v Vietnamu, ki so bili obtoženi „sodelovanja s sovražnikom“. Ameriško obrambno ministrstvo je objavilo, da so takšne obtožbe „sovražna propaganda proti časti ameriške vojske in so dejansko nedokazane“. Kako drugače bi se svetovne razmere razvijale, če bi tudi leta 1945 ZDA ne verjele lažni komunistični propagandi o sodelovanju s sovražnikom nasprotnikov komunizma!

P Na štiridnevni mednarodni konferenci znanstvenikov za sončno energijo so ameriški znanstveniki objavili načrt o izstrelitvi v kroženje okoli Zemlje velike zbiralne postaje za sončno energijo, ki bi jo preko velikega mikrovalovnega prenosnika oddajala v sprejemno postajo na Zemlji. V tej sprejemni postaji bi sončno energijo spreminjali v električni tok. V ZDA, Kanadi in Zahodni Evropi znanstveniki hitijo z izumi novih energetskih virov prav zaradi izredno hitro naraščajoče svetovne energetske krize, negotovosti petrolejskih dobav in postopne izčrpanosti naravnih pogonskih virov.

Sodna preganjanja v ZSSR

MEDNARODNI PRAVNIKI ZA AMALRIKA

Mednarodna komisija pravnikov je iz svojega glavnega stana v Ženevi v Švici pozvala sovjetsko vladu, naj takoj ustavi sodni postopek proti pisatelju Andreju Amalriku. „ker ni dobil pravice, da bi si poiskal svojega odvjetnika“.

Glavni tajnik Mednarodne komisije pravnikov Niall MacDermot je poslal zadevno brzojavko sovjetskemu pravosodnemu ministru Vladimirju Terebilovu ter v njej poudarja, da „sodno postopanje proti Andreju Amalriku zavzema že značaj sodnega preganjanja“.

Andrej Amalrik je avtor svetovno znanega dela „Ali bo ZSSR doživela leto 1984?“ ter poleg drugih tudi „Neprosto-voljnega potovanja v Sibirijo“. Nedavno je preстал tri leta prisilnega dela v nekem sibirskem taborišču ter je bil izpuščen na svobodo 21. maja t. l.

Takoj po oprostitvi ga je sovjetska policija zaradi njegovih protisovjetskih izjav znova aretirala ter so ga spet vrgli v ječo in obtožili „delovanja proti državi“.

Koeksistenco – dvorezni nož

O nevarnosti koeksistence in sodelovanja zapadnega sveta s komunističnim svetom smo že večkrat pisali in smo ugotavljali, da so komunisti poje n koeksistence iznašli in vrgli v svet kot današnje darilo z namenom, da nek-munistični svet uspavajo in se potem prikradejo v nasprotnikove vrste in trdnjave in jih tako brez odpora zavzemajo. Dobri poznavalci komunizma so vneto svarili zapadni svet pred nevarnostjo koeksistence, katero je zlasti Hruščov na vso moč poudarjal, ponujal in propagiral. Žal, da se mnogi na ta svarila (med temi tudi Brandt s svojjo „Ostpolitik“) niso ozirali in so se ujeli na koeksistenco vabo in zaplavalji v rdeče morje, ki jih bo pogoltnilo.

Danes tega ne bomo ponavljali. Trdimo, da je koeksistenco imela in še ima za zapadni svet mnoge slabe posledice. Toda izkazalo se je, da je koeksistenco dvorezni nož in da ima nevspešne posledice tudi za vzhodni komunistični svet. Kakor so prej na zapadu razni poznavalci komunizma svarili pred koeksistenco, tako so sedaj razni komunisti v vzhodnih državah začeli svariti pred koeksistenco in sodelovanjem z zapadom.

„Kdor zmore doumeti, kaj počne srce v svoji notranjosti? Kakšno moč ima znotraj, kaj dela znotraj, kaj pripravlja znotraj, kaj hoče znotraj, kaj zavrača znotraj?... Ali se vam ne zdi, da je globina človekova tolika, da uhaja pogledu človeka, v katerem je.“

Sv. Avguštin, In Psal. 41, 13

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Teden, ki je potekel, je prinesel nekoliko počitnic v politično delovanje. Vlada, ki je stabilizirana kljub napovedim ostavke notranjega ministra, ki še vedno stoji na svojem mestu, je zaradi praznovanja dneva neodvisnosti dobila vsaj malo oddiha. Vendar, in to je bila izstopajoča stran delovanja, je gospodarska ekipa preštudirala precej novih načrtov in izdala razne odloke. Najbolj važna je bila potrditev finančnih sredstev za gradnjo 500.000 stanovanj, ki naj bodo izdelana v teh dveh letih.

Prav tako zadeva gospodarske plati, da kongres še sedaj ni potrdil zakona o zvišanju plač. Zakon, ki predvideva še razne točke tkzv. „socialnega soglasja“ se je zataknil v poslanski zbornici. Tu so sicer potrdili vse točke razen tiste, ki predvideva ukinitve paritetnih komisij za dve leti. V poslanski zbornici imajo sami justicialisti mnogo gremialistov, ki imajo tudi med drugimi precej vpliva. Ti so dosegli spremembo omenjene točke, kar je celoten postopek odobritve zakona precej podaljšalo. Iz drugih virov pa je bilo rečeno, da baje vlada sama ne želi prehitre odobritve, da izplačila povišice ne bi sovpadla s plačilom prve polovice aguinalda. Tako bo potem (julija) retroaktivna povišica (dva meseca — 400 novih pesov) na delavstvo bolje vplivala in pripomogla tudi k družinski ekonomiji.

Je pa treba omeniti tudi, da na gospodarskem polju stvari ne gredo tako, kot si si mnogi preveč optimistični peronisti predstavljali, v zvezi s tujimi investicijami. Perón sam je te dni častnikarjem dejal: „Najprej je treba vzbu-diti zaupanje; denar je najbolj strah-“

petna stvar. Dokler bomo kot smo, dokler bomo tako nadaljevali, mnogi ne bodo zaupali v nas. Treba je vzbu-diti zaupanje in prav tega je malo na svetu. Zato moramo delati mirno.“ Kaj iskreno priznanje položaja v državi.

Te dni pa je zopet prišlo na dan govorjenje o razmerju med Peronom in oboroženimi silami; to na podlagi enournega tajnega sestanka, ki je bil 10. t.m. med vodjo peronizma in glavnim vojaškim poveljnikom gen. Carcagnom. Na tem sestanku naj bi se dokončno razčistila vloga oboroženih sil v sedanjem procesu. Perón si zato želi vzpostaviti večjo vojaško-civilno povezavo. Na obeh straneh vlada precej optimizma nad bodočimi koraki.

Manj optimizma pa je opaziti med zmagovito justicialistično fronto glede notranjih razmer. V nekaterih provincijskih vladah (npr. Córdoba in Buenos Aires) je prišlo do medsebojnih konfliktov. Opazovalci predvidevajo, da bo Perón sam skušal čimprej preosnovati lastno stranko, na kar naj bi bila koalicijska razpuščena, vzpostavljena pa ententa z radikali. In to v najkrajši dobi.

Vsi ti dogodki se odigravajo v okviru nejasnosti glede gverile. Ugrabitev enega letala državne družbe Aerolineas Argentinas, ki ga je samotni član ERPa popeljal na Kubo, priča, da se nahajamo pred kmalu povečano gverilsko dejavnostjo. Treba je le majhnega plamenčka, da znova vžge hud gverilski ogenj. Trenutno se skrajna gverila na novo organizira in pripravlja na novo vojno dobo. Kateri bo vzrok novega spopada, in kakšen bo njegov rezultat, to so še neznanke bodočnosti.

„Dr. Miha Krek je bil v Titovi službi“

O dr. Mihi Kreku, ki so ga med drugo svetovno vojno v Londonu angleške osebnosti označevale kot najbolj antikomunističnega ministra v emigrantskih vladah, dokazovati, da je bil res proti komunizmu, bi bila resnična žalitev njegove osebnosti in onečastitev njegovega spomina.

Prijatelj našega lista nam je pa poslal presenetljivo sporočilo, kaj je pisala „Slovenska država“, ki izhaja v Torontu, aprila meseca tega leta. Ilija Lojze je v tem listu v članku „Humor in zmerjanje v politiki“ med drugim napisal tole:

„Milan Džilas je zbežal od Tita, v čigar službi je bil od prvih početkov — to se mi ni nič zgodilo, na univerzno krščanskega zahoda je predaval. Tudi Izidor Cankar je bil v njegovi — Titovi službi, na je umrl kot visoko čišlan državlian. Tudi dr. Miha Krek je bil v njegovi (Titovi) službi, na mu niti v najbolji britanski klerikalnih krogih ni nič škodovalo...“

Ni bolnic za narkomane

MARIBOR — Pred mariborskim sodiščem so 18. junija izrekli kazni skupini 17 mladih narkomanov. Kazni niso bile hude, ker je sodišče upoštevalo, da niso narkomani prodajali drugim mamil, ampak so trgovali le med seboj in so obtoženci izrazili željo, da bi se zdravili. Sodišče pa ni moglo izreči ukrepa za prisilno zdravljenje, ker v Mariboru ni takega oddelka ali ustanove, v Ljubljani pa morejo sprejeti le manjše število narkomanov.

no, tehnološko, kulturno in turistično sodelovanje razširi celo na ideološko področje. Prav to ideološko-folozofsko področje pa je za komuniste prava Ahilova peta, ker se zavedajo, da na tem področju zapadu niso kos.

Komunističnim državam je koeksistenco in sodelovanje z zapadom nujno potrebno. Niso pa jim potrebne nekatere škodljive posledice tega sodelovanja. Zato se trudijo, da bi preprečili ali pa vsaj obdržali pod ostrim nadzorstvom sodelovanje z zapadom na kulturnem področju. In prav zato so se države varšavskega pakta spričo konference v Helsinkih dogovorile, da se mora sodelovanje nanašati samo na meddržavne odnose in ne sme imeti vpliva na ideološko področje, kajti kljub koeksistenci se mora nadaljevati boj me komunističnim in kapitalizmom; ta dva sistema sta po njihovem mnenju še vedno (nepremostljiva) in „nezdružljiva“.

Dejstvo je, da je postala koeksistenco, ki so jo komunisti še nedavno tako glasno ponujali svetu, tudi zanje nevarna zadeva. Kar sedaj spoznava komunistični svet za nevarno, bi moral svobodni demokratični svet spoznati že takoj v začetku in ne nasedati lepim frazam, ki so imele in še imajo namen razkrojiti zapadni svet.

SmR

OTVORITEV SLOVENIKA V RIMU

(Nadaljevanje s 1 strani)

ga vodi rektor msgr. Maksimilijan Jezernik.

Ob tem dogodku se radujemo z vami. Odrptje tega zavoda pove zelo veliko vsakomur, ki je zmožen dojeti njegov globoki pomen. Vsebuje najprej napoved pozitivne krščanskega življenja in razcveta poklicev. Izraža vašo željo, naj bi mladeniči, ki se želijo posvetiti duhovniški službi, sprejemali pri Petrovem sedežu bolj ustrezno umsko in duhovno izobrazbo. Proglašja tradicionalne vezi slovenske zvestobe do apostolskega sedeža, nudi pa tudi zagotovilo, da v zadnjem času razgibane pokonilske obnove vam ne bodo primanjkovali izkušeni in razsvetljeni vodniki, ki se bodo prizadevali vnesti v življenje in v krščanske običaje koncilске smernice in odredbe.

Zaradi vseh teh razlogov radostno pristajamo na vašo željo in odlikujemo slovenski zavod v Rimu z naslovom „Papeški“.

Predragi mladeniči, ki ste tako srečni, da ste gojenci tega zavoda. Tako radi vas imamo in zelo smo vam naklonjeni. Rotimo vas: dobro izkoristite leta duhovne rasti v Rimu, da boste jutri izpolnili pričakovanja, ki jih v vas stavi Cerkev. O tem nikakor ne dvomimo. Zato pa molimo, naj bi nad vas prišel Gospodov Duh, da postanete pristni služabniki milosti, zgrajeni po vzoru in nauku samega Kristusa, učitelja, duhovnika in pastirja, ki je prišel „da

Slovenci v Argentini

(Nadajevanje s strani 3.)

ampak danes. Na mizici je kakor na grobu brlela svečka, poleg nje pa križ, obdan s cvetjem.

Predsednica ga. Pavlina Dobovškova je uvodoma razložila pomen prireditve in izrazila prošnjo na Boga, da bi našim otrokom tod prizanesel z revolucijo in jim prihranil vse trpljenje in gorje, ki smo ga morali prestatiti mi in naši dragi v domovini.

Nato je bral molitve za rajne g. Jurij Rode iz svetega pisma stare in nove zaveze. Priklical nam je v spomin sedem evangelijskih blagrov, med njimi: „Blagor njim, ki zaradi mene krivico trpe“. Skupna molitev je izvenela v prošnjo, da bi nam dal Bog moč, v teh težkih časih vztrajati v naukih naše svete vere.

Izčrpano predavanje je imela ga. Lina Matičičeva. Uvodoma je naglašala: „Naj bo ta spominski sestanek z mojim govorom skromen spomin tisočem, ki po rdeči krivici spe večno spanje — Vam,

dragi dolenski fantje iz moje prelepe šentjernejske doline, kjer vam je mati preprosto govorila v naši govorici, vas za roko preko valovitih polj vodila v cerkev, z vami trpela — in so za vedno strli njeno ljubeče srce.“

Ga. predavateljica nam je nato navajala številne dramatične dogodke iz tistih dni, dogodke, ki so nam več ali manj znani, pa si jih moramo zmerom priklicati v spomin. Opisala je križev pot padlih domobrancev in četnikov, nezasišano trpljenje slovenskega naroda, zlasti mater in žena, muke v zaporih, kamor je bila poslana tudi ona sama. V skladu z najnovejšimi dogodki v Argentini je svoje res lepo in slikovito sestavljeno predavanje zaključila z besedami na vse rojake v zdomstvu:

„Posredujmo naši mladini, da bi znala ceniti svobodo na vseh področjih svojega udejstvovanja. Prosimo Boga, da bi naša mladina plamenico te svobode nekoč ponesla domov in dala zadoščenje vsem, ki so kot plemenite žrtve padle za naš dragi dom in rod.“

Po predavanju se je razvila živahna debata, predvsem v skladu z viharimi dogodki zadnjega časa.

OBVESTILA

SOBOTA, 14. julija 1973:

V slovenski vasi v Lanusu ob 19.30 domobranska proslava s slikami žrtv iz Jelendola.

NEDELJA, 15. julija 1973:

V priredbi SKD-SLS sestanek v Slovenski hiši po sv. maši za vse rojake, ki se zanimajo za slovenske narodne probleme. Poleg drugih točk je na programu prikaz razmer v Evropi in predvsem v slovenskem zamejstvu, ki ga bo podal predsednik NO za Slovenijo Miloš Stare. Vabljeni!

Občni zbor Družabne pravde po sv. maši ob 10.30 v Slovenski hiši.

V Slovenskem domu v San Martinu ob 16. družinski sestanek — čajanka — z avdiovizualnim prikazom letnih časov v Sloveniji. Okoli 300 diapozitivov ob glasbeni, besedni in šumski spremljavi.

Na Pristavi ob 11 takoj po sv. maši občni zbor društva Slovenska Pristava.

zahvalil za petnajstletno zvesto udeležbo pri slovenski službi božji, pri kateri je bil ves čas eden glavnih stebrov cerkvenega zbora. Z neomajno zvestobo župniji, je veliko prispeval k njeni rasti. Po nagovoru sta se ob polnih mizah nadaljevala pogovor in petje pozno v noč.

Župnijska cerkev Najsvejšega Zakramenta, ki je hkrati sedež župnije za Slovence, je postala tudi sedež kaplanije za Portugalec, ki jih je v naši škofiji okrog 3/4 milijona. Ustanovil jo je kardinal Arns, potrdili pa sta jo škofovski konferenci za Portugalsko in za Brazilijo. Portugalski so imeli službo božjo v tej cerkvi že par mesecev; 17. junija, na dan obhajanja praznika sv. Antona, pa jo je slovensko inavguriral sam kardinal. Z njim so sodelovali dušni pastirji drugih priseljenjskih narodnosti. V pridigi je poudaril vezi, ki vežejo Brazilijo in Portugalsko, in obojiščno, da je papež nedavno podelil portugalskemu partiarhu in njemu v Rimu cerkvi posvečen istemu svetniku, sv. Antonu, ki je bil po rodu Portugalec. Ob koncu maše se je novi kaplan Alfredo Camacho, ki je dolga leta skrbel za Portugalscev Buenos Airesu, izpred oltarja zahvalil župniku Al. Ilcu, da je ponudil kaplaniji župnijsko cerkev.

Ko je po maši ob vstopu v dvorano kardinal zagledal deklico v slovenski narodni noši, osemletno Moniko Pregljevo, sorodnico pisatelja Ivana Preglja, je takoj šel k njej in jo odvedel s seboj na častno mesto, kjer jo je posadil na svojo desnico med seboj in ženo portugalskega konzula. Ko je po prireditvi in govorih spregovoril tudi kardinal, ji je rekel, naj stopi na stol in vzdigne roko v pozdrav Portugalski. Po portugalskih narodnih plesih so plesale Japonke v narodnih nošah. Za njimi so nastopili s plesom poljski otroci. Njihove deklice so s svojo ljubkostjo vzbujale splošno pozornost. Nato so šli pozdravit kardinala Slovenci Joško Matevž, Nežka Jančar in Jožica Mestnik v narodnih nošah, zbor pa je zapel dve slovenski pesmi. Po odhodu gostov so Slovenci ob portugalskem vinu prepevali skoraj do enajstih ponoči.

Poleg župnikov Ilca in Cegljarja je s kardinalom sodeloval še en slovensko govoreči duhovnik, dušni pastir za nemško govoreče priseljence, Alois pl. Attems, doma iz Slovenske Bistrice. Iz te grofovske rodovine je izšel tudi groški nadškof. Grof Attems se je slovensčine naučil v ljudski šoli. Postal je duhovnik graške škofije in misijonar v Guatemali. Sedaj mašuje dnevno v cerkvi Najsvejšega Zakramenta in je 21. junija kot gost obhajal svoj god skupaj z župnikom Alojzijem Ilcem.

Redni občni zbor

DRUŽABNE PRAVDE

bo v nedeljo, 15. julija, po maši (ob 10.30) v Slovenski hiši.

Običajen dnevni red.

Vabljeni članstvo in prijatelji Družabne pravde

SDO

SAN MARTIN

SFZ

IV. MLADINSKI DAN

V NEDELJO, 22. JULIJA 1973

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público
Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2
T. E. 35-8827

DR. JUAN JESUS BLASNIK

špecialist za ortopedijo
in travmatologijo

C. José E. Uriburu 285, Cap. Fed

Zahtevajte določitev ure na
telefonu 49-5855 in 628-4188

Ordinira v torek, četrtek in soboto
od 17 do 20

V Hladnikovem domu v Slovenski vasi ob 16 predavanje g. Sodje CM: „Vzgojne napake, ki jih delamo.“ Organizira osek žena za žene in može.

Slovenski dom v Carapachayu bo imel po maši ob 12.30 občni zbor.

NEDELJA, 22. julija 1973:

V Slovenskem domu v San Martinu četrti Mladinski dan.

V San Martinu po sv. maši obisk groba svetnika Karla Škulja ob 15. obletnici njegove smrti.

NEDELJA, 29. julija 1973:

Blagoslovitev Hladnikovega doma

NEDELJA, 12. avgusta 1973:

Socialni dan v Slovenski hiši z mašo ratom dr. R. Hanzeliča o vzgoji socialno 9.30 in zborovanjem po maši z referatnimi krepitvami.

DRUŠVENI OGLASNIK

Koordinacijski svet ZS se bo sestal 13. julija ob 20 v mali dvorani Slovenske hiše. Vabljeni vsi mladinski referenti, zastopniki domov, učitelji, voditelji in zastopniki mlad. organizacij.

V soboto, 14. julija, priredita Slovenska vas in Zedinjena Slovenija komemoracijo našim junakom.

Seja referentov ZS bo 19. julija ob 20 v društvenih prostorih.

Slovenska radijska oddaja je vsako nedeljo ob 14.30 na radio Antartida.

Pisarna in knjižnica ZS je odprta vsak dan, razen ob sobotah, od 16—20.

V priredbi SKD-SLS bo v nedeljo, 15. julija, po slovenski sv. maši v Slovenski hiši sestanek za vse rojake, ki se zanimajo za slovenske narodne probleme.

Na programu je poleg drugih točk prikaz razmer v Evropi s posebnim ozirom na slovensko zamejstvo na Koroškem in Primorskem, ki ga bo podal predsednik NO za Slovenijo Miloš Stare.

V SLOVENSKEM DOMU V SAN MARTINU

Družinska čajanka s skioptično predstavo

V NEDELJO, 15. JULIJA OB 16 POPOLDNE

ODBOR ZAVETIŠČA vas vabi na

DRUŽABNO VEČERJO

ki bo v soboto, 21. junija, ob 20 v NAŠEM DOMU v San Justu

Prijava sprejemajo odborniki

Po večerji igra orkester "DUC IN ALTUM"

SLOVENSKA VAS V LANUSU

BLAGOSLOVITEV HLADNIKOVEGA DOMA

V nedeljo, 29. julija 1973

Popoldne 9.30 sv. maša in blagoslovitev doma

Kosilo

Popoldne Slavnostna akademija

Torej, v nedeljo, 29. julija vsi v Slovensko vas!

Svoji k svojim! Pod enakimi pogoji Vam SLOGA plača večje obresti kot katera koli banka. In Vaš denar bo pomagal pri gospodarskem napredku slovenskega človeka v Argentini. Pomislite tudi na to, predno se odločite za naložbo svojih prihrankov!

Kreditna zadruga „S. L. O. G. A.“ z o. z.

Bartolomé Mitre 97

T. E. 658-6574

Ramos Mejía

Uradne ure: ob torkih, četrkih in sobotah od 16. do 20. ure

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je v Hamiltonu v Kanadi dne 28. junija 1973 v 82. letu starosti umrla naša draga mama, stara mama in teta

Gospa Antonija Ovčjak roj. Šumah

Zalujejo za njo in jo priporočajo v molitev:
sin Maks, snaha Anica roj. Žumer, vnukinja
Jadranka, Veronika in Karina;
hčerka Tončka z družino
hčerka Milka z družino
Nečak Mihael Koželjnik z družino

Mendoza, Hamilton, Šoštanj, Buenos Aires

SLOVENC I P O S V E T U

Pismo iz ZDA

28. junija 1973.

Cenjeno uredništvo Svob. Slovenije!

Od mojega zadnjega poročila je pri nas mnogo novic, več slabih kot dobrih. Ker pa vem, da vsak rajši zve dobre novice, se bom na iste omejil.

V Z.D.A. je navada, da se vsako leto na drugo nedeljo v maju praznuje materin dan. Tako je bilo tudi to leto v farni cerkvi sv. Križa v Fairfieldu. Naš č. g. Hribšek je opravil sv. mašo za žive in mrtve matere. Sledilo je skupno sv. obhajilo. Popoldne so bile liturgije Matere božje z lepim petjem in pridigo. Nato je članica Marijine družbe položila krono na Marijin kip. Lepo obečeni šolski otroci so šli v sprejeto vsak je nosil v rki veliko lilijo in nato so vse položili poleg Marijinega kipa.

Lepo je, da se ta dan vsaj nekoliko oddolžimo svojim materam z malim darilom in dobrimi voščili. Za naše pokojne matere pa naročimo sv. maše. Srečen je, kdor ima še mater živo. Noben otrok ji na tem svetu ne more poročiti njene nenehne ljubezni in skrbi. Dobra krščanska mati je svetnik svojim otrokom in družini. Ona za vse skrbi, vse ljubi, dobre in slabe. Na žalost se dobijo tudi taki, ki ne izpolnjujejo četrte božje zapovedi: ljubi očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji.

Na 29. maj smo obhajali spomin ski dan. Ta dan se Amerika spominja vseh njenih vojakov, padlih v raznih vojnah. Po mestih se vršijo velike proslave s povorkami, godbami itd. Krasijo se grobovi padlih vojakov.

Kot razvidim iz zgodovine je izbruhnila prva vojna v ZDA leta 1861 pod predsednikom Lincolnom. On je zahteval, da bogataši pustijo sužnje na svobodo. Ker so se temu upirali, je napovedal vojno. Med Unijo in Konfederacijo je izbruhnila državljanska vojna, ki je trajala 4 leta. Končala bi gotovo preje, če ne bi Angleži podpirali Konfederacije.

Končno je Unija le zmaga. Sužnji so bili oproščeni, pa tudi 13 držav izpod angleške kolonizacije. Unija je imela 359.528 mrtvih in 275.175 ranjenih. Nasprotno Konfederacija pa 258.000 mrtvih in 100.000 ranjenih. Predsednik Lincoln je bil velik človekoljub, naredil je velikansko dobroto za narod: za to dobroto ga je zadel 14. aprila 1865 morilčeva krogla, ko je bil v teatru s svojo soprogo; drugi dan je umrl. Poleg

VOMBERGARJEVA „VODA“

(Nadaljevanje s 3. strani)

Irena Urbančič, Mirjam Jereb, Jože Repovž ml., Marjan Willenpart, Alenka Belič, Monika Jerebič, Martica Rezelj, Jurij Fajdiga, Anka Jerebič, Irena Rezelj, Tomaž Pavšer, Narte Kinkelj, Andrejček Rezelj, Silvo Lipušček, Zofa Golob, Cvetka Kopač.

Tehnično osebe pa so tvorili: šepetalka: Marija Repovž; inšpicient: Tine Debeljak ml.; luči, maske, izdelava in oprema scene: Slovensko gledališče; tehnično osebe: Magda Zakrajšek, Janez Rode, Katica Kovač, Franci Osojnik, Jože Cukjati, Franci Klemenc.

Še nekaj naj omenim ob tej predstavi: Vombregarjeva Voda bi se kot posrečena ljudska igra morala vsekar igrati v domačem narečju, najbolj priporočljivo seveda v gorenjskem. Kakor se iz posameznih vlog vidi, se je to tudi poskušalo (poštar, Franca...), toda dosledno se ni izpeljalo, ker je igravska skupina pač sestavljena iz pripadnikov raznih dialektov in bi brez dolgotrajnejše vaje skladnost ne bila dosegljiva. Vsekakor je bila dosežena vsaj ljudska barya tudi v govorici.

Skratka: Borštnikova priredba Vombregarjeve Vode je bila velik uspeh Slovenskega gledališča — kot pred leti v isti režiji tudi njegov Martin Krpan —

in potrdila tudi to, kar sem od predstave tudi pričakoval: potrdila je, da Voda še vedno ni zastarela ter da ima v sebi življenjske moči še za naprej. To se pravi — literarno zgodovinsko: da se je po štiridesetih letih ustalila v slovenski komediografiji kot upoštevajoča trajnost. Vedno znova bodo režiserji odkrivali v njej nove plasti in jo po svoje oblikovali. Borštnik jo je upodobil kot realistično vaško podobo s poudarkom na karikaturi glavnih nosilcev. Drugi jo bo videl spet od druge strani.

Vsa predstava je bila posvečena sedemdesetletnici pisatelja Joža Vombregarja. Takoj v začetku predstave je to pomembnost poudaril predsednik Slovenskega gledališča Lojze Rezelj, na kar je pisatelju izročil lep šopek nageljnovega vijolice. V njem je bil tudi šopek narodni noši. V imenu pevskega društva Gallus mu je čestital predsednik Silvo Lipušček in izročil prav tako šopek nageljnovega vijolice. Avtor je bil deležen ovacije. Na koncu predstave pa je deklete v narodni noši izročila rože režiserju Maksu Borštniku.

Gledališki prospekt je bil tokrat posvečen avtorju ter je prinesel njegovo najnovejšo podobo ter kratko besedo o njem.

Občinstvo je odhajalo zadovoljno po lepem odskem užitku.

td

VADITELJSKI TEČAJ: Ponedeljek, 23. julija v Slovenski hiši. Začetek točno: 8.30